

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ
2. ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพการอนุรักษ์ วิธีการ ความสนใจ นโยบาย ปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาของบรรณารักษ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัสดุห้องสมุด

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวอย่างประชากรคือ บรรณารักษ์ จำนวน 230 คน ได้แก่

1. บรรณารักษ์โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 81 คน
2. บรรณารักษ์วิทยาลัยต่าง ๆ คณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย และสำนักงานหอสมุด จำนวน 72 คน
3. บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะระดับกระทรวง **ทบวง** กรม จำนวน 66 คน
4. บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน 11 คน

วิธีสร้างแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม
  - 1.1 ศึกษาเอกสารทางวิชาการ ตำราเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัสดุห้องสมุด
  - 1.2 สํารวจห้องสมุดทุกประเภทในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาเลือกสำรวจบางห้องสมุดที่มีการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ห้องสมุดโรงเรียน เช่น โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย วิทยาลัยราชวินิต วัฒนคุณารทิศ ห้องสมุด

ประชาชนส่วนภูมิภาคที่ ขอพระนาง วัดอนงคาราม หองสมุคเฉพาะ เช่น หองสมุคธนาคาร
แห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ คุรุสภา

1.3 รวบรวมข้อมูลที่ได้จาก 1.1 และ 1.2 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

1.4 นำแบบสอบถามในข้อ 1.3 เสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา

แก้ไข

1.5 นำแบบสอบถามในข้อ 1.4 มาปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำแบบสอบถามในข้อ 1.5 เสนอต่อกรรมการที่ปรึกษา และอาจารย์

ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

1.7 นำแบบสอบถามในข้อ 1.6 มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองกับ

ผู้ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับตัวอย่างประชากรที่จะศึกษา ได้แก่

บรรณารักษ์ห้องสมุดทุกประเภท ในจังหวัดนครปฐม จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จำนวน 26 แห่ง และนิสิตปริญญาโทที่เคยทำหน้าที่บรรณารักษ์มาแล้ว ของมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร จำนวน 12 คน

1.8 นำแบบสอบถามในข้อ 1.7 มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้เป็น

แบบสอบถามในการศึกษาต่อไป

2. ลักษณะของแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะคือ

2.1 แบบตอบได้เพียงข้อเดียว

ตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่ชมวัสดุห้องสมุดโดยเฉพาะของท่านมีจำนวนเท่าไร

- ไม่มี
- มี 1 คน
- มี 2-3 คน
- มี 4-5 คน
- มีมากกว่า 5 คน

2.2 แบบตอบโต้หลายข้อ

ตัวอย่าง

ท่านจัดเก็บวารสารต่าง ๆ ไว้อย่างไร (ตอบโต้หลายข้อ)

- ฉบับใหม่วางบนชั้นวารสาร
- ฉบับเก่ามัดไว้
- วารสารเก่าเย็บเล่ม วางเรียงบนชั้น
- วารสารเก่าเรียงเก็บในแฟ้มรวมเล่ม
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.3 แบบเติมข้อความ

ตัวอย่าง

โปรดระบุปัญหาที่สำคัญ ที่ท่านประสบในการอนุรักษ์

วัสดุห้องสมุดของท่านสัก 3 ปัญหา

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....

3. ส่วนประกอบที่สำคัญของแบบสอบถาม แบบสอบถามประกอบด้วยส่วนสำคัญ

5 ส่วนด้วยกัน คือ

- 3.1 สภาพการอนุรักษ์วัสดุในห้องสมุดต่าง ๆ
- 3.2 วิธีการอนุรักษ์วัสดุห้องสมุด
- 3.3 ความสนใจของบรรณารักษ์ห้องสมุดต่อการอนุรักษ์วัสดุห้องสมุด
- 3.4 นโยบายของบรรณารักษ์ห้องสมุดต่อการอนุรักษ์วัสดุห้องสมุด
- 3.5 ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของบรรณารักษ์ทางด้านการอนุรักษ์วัสดุ

ห้องสมุด

การรวบรวมแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังบรรณารักษ์ห้องสมุดต่าง ๆ (ห้องสมุดโรงเรียนจะมีจดหมายถึงอาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการสถานศึกษานั้น ๆ) โดยทางไปรษณีย์

2. กำหนดให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัยหลังจากส่งไปแล้ว 3 สัปดาห์ ในกรณีที่ผู้ตอบไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยจะส่งไปรษณียบัตรไปทวงถาม หากไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ก็จะส่งไปให้ใหม่ โดยให้เวลาอีก 3 สัปดาห์ เช่นเดียวกัน และหากยังไม่ส่งกลับมายังผู้วิจัยได้ไปเก็บแบบสอบถาม หรือแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม ไปรวมทั้งสิ้น 287 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา 230 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.14 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อบรรณารักษ์ห้องสมุดต่าง ๆ ได้กรอกแบบสอบถามและส่งกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ถ้าฉบับใหม่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน จะส่งคืนให้กรอกเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง
2. นำข้อมูลแต่ละรายการมาแจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปแบบตาราง และคำบรรยายประกอบตาราง

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ

วิธีการหาค่าร้อยละของข้อมูล ใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทนค่าร้อยละ
	f	แทนจำนวนห้องสมุด หรือบรรณารักษ์แต่ละรายการ
	N	แทนจำนวนห้องสมุดทั้งหมด

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความเห็น จำนวนโดยหาค่าเฉลี่ยตามลำดับชั้นตอน

ดังนี้

1. แจกแจงความถี่ของคะแนนทุกข้อ
2. ความถี่ (f) ของแต่ละของคว้าน้ำหนักคะแนนประจำข้อ (x)

ที่กำหนดคือ

อันดับที่ 1 มากที่สุด = 5

อันดับที่ 2 มาก = 4

อันดับที่ 3 ปานกลาง = 3

อันดับที่ 4 น้อย = 2

อันดับที่ 5 น้อยที่สุด = 1¹

3. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของอันดับแต่ละอันดับโดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยแต่ละอันดับ

f = ความถี่

x = คะแนน (น้ำหนักประจำข้อ)

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

4. ที่ความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักของอันดับ ดังนี้

4.6 - 5.0 มากที่สุด

3.6 - 4.5 มาก

2.6 - 3.5 ปานกลาง

1.6 - 2.5 น้อย

1.0 - 1.5 น้อยที่สุด

¹John W. Best, Research in Education (Englewood Cliff,

5. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของค่าตอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N}\right]^2}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = ความถี่

x = คะแนน (น้ำหนักของคำตอบ)¹

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹ ประคอง วรรณสุด, สถิติประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 4. (พระนคร : ไทวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 52.